

VIII. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

Гладкий О. В., д.г.н., доц.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

НОВА ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ, ПРИСВЯЧЕНА 90-ЛІТТЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИКОЛИ ВАСИЛЬОВИЧА АЛІСОВА

Глобальная социально-экономическая география: Сборник научных трудов памяти Н. В. Алисова / Под ред. Н. А. Слуки. – М.-Смоленск: Ойкумена, 2011. – 272 с.

Нещодавно у видавництві "Ойкумена" в Смоленську вийшла друком збірка наукових праць, присвячена ювілею М. В. Алісова – видатного ученого економіко-географа зарубіжних країн, професора, доктора економічних наук, Заслуженого діяча науки Російської Федерації, Заслуженого викладача Московського університету імені Михайла Ломоносова. В 2011 році виконується 90 років з дня його народження і, так співпало, 10 років з дня смерті. Тому, наукова збірка "Глобальна соціально-економічна географія", видана під редакцією д.г.н., М. О. Слуки – присвячена світлій пам'яті Миколи Васильовича.

У структурі цієї збірки виділяються дві частини. Перша - персоналізована - включає в себе короткий огляд основних етапів життя і творчості М. В. Алісова, спогади людей, що були з ним поруч багато років, а також повну бібліографію його праць. Відзначимо два моменти. По-перше, віддаючи данину людині з великої літери, викладачеві, вченому і намагаючись наслідувати його неабиякі людські та наукові якості, автори статей та редактори збірника навмисно обмежилися в першому розділі схематичною і доволі лаконічною характеристикою основних етапів життєвого шляху університетського професора. По-друге, у розділі спогадів наводяться переважно авторські тексти з мінімальним редакторським коригуванням. Серед дописувачів цього розділу відомі прізвища Агірречу А. А., Слуки М. О., Гончарової Є. М., Ісмаїлова Ч., Жамальдінова Д. Р., Пилипенко І. О. та ін.

Друга - суто наукова частина - містить добірку сучасних статей з тематики наукових досліджень та територіальним зрізами, які багато в чому продовжують і розвивають основні напрями економіко-географічних студій, якими займався Н. В. Алісов. Сфера його наукових інтересів надзвичайно широка, вбирає в себе значну кількість різнопланових аспектів глобальної соціально-економічної географії, що задає загальний тон наукових досліджень даної наукової праці.

Наукову частину збірника, що будується за принципом від загального до окремого на основі полімасштабності географічних досліджень, відкриває

стаття відомого сербського вченого М. Грчіча, присвячена роздумам про методологічних проблемах сучасної географії, що закликає до організації широкої дискусії.

Далі йде блок «глобальних» матеріалів, що включає аналіз сучасних тенденцій формування просторової структури світового господарства (М. С. Мироненко) і його найважливішою сфери - промисловості (І. А. Родіонова, Т. Х. Ткаченко, М. М. Лобанов). Цікавими є наукові праці з географічних аспектів розвитку хімічної промисловості світу (В. М. Сокольський, Г. П. Єлісеєв).

Регіональний блок представлений роботами з вивчення проблем інтеграції країн з перехідною економікою до Європейського союзу (Б. А. Гітер, Ф. М. Янукович) і сучасної динаміки інноваційних секторів економіки в регіонах світу і Росії (В. Л. Бабурін).

Країнознавчий блок досліджень присвячений глибокому аналізу розвитку двох країн-гігантів в умовах глобалізації - Росії (В. П. Максаковський) і КНР (Є. М. Самбурова). На його основі можна оцінити відмінності у підходах і реалізації участі держав в світогосподарських зв'язках. Ще одна стаття повертає читача в епоху існування СЕВ та розкриває непросте підґрунтя економічного співробітництва СРСР і ПНР та актуалізує вивчення проблем сучасних відносин між Росією і постсоціалістичними країнами (Л. Б. Вардомський).

Урбаністичний - заключний - блок акцентує увагу на різних шляхах розвитку глобальних міст та агломерацій світу. Так, Гонконг, використовуючи вигоди свого економіко-географічного положення та нові можливості глобалізації, здійснив у стислі терміни різкий поштовх у власному соціально-економічному розвитку та увійшов до еліти глобальних центрів (І. Г. Чубаров). Навпаки, сучасний стан інноваційного науково-виробничого комплексу столиці Росії (В. Н. Горлов, І. В. Фоменко, Н. А. Чернишова) та більшості промислових агломерацій України (О. В. Гладкий) залишає бажати кращого, а перспективи його розвитку залишаються поки що невизначеними.

Збірка наукових праць "Глобальна соціально-економічна географія" є не лише даниною пам'яті видатному ученому і педагогу – М. В. Алісову, але також містить серію сучасних публікацій з географії світового господарства, країнознавства, міжнародної інтеграції і глобалізації, що значно збагачують теорію і практику суспільно-географічних досліджень.